

TALLINNA ÜLIKOOL

Rakvere Kolledž

AP2KÕ

Eidi Mändmets, Ene Mettus, Eve Kõrs, Kadi Valder, Pille Paesüld
TEEÜLETUSE OHUTUS JA SÕIDUKITE KIIRUSED.

Grupitöö

Juhendaja: Kai Kuuspalu

Rakvere 2016

SISUKORD

1	PRAKTILISE TEGEVUSE LÜHIKIRJELDUS	3
2	LÄBIVIIDUD TEGEVUSTE ANALÜÜSID.....	4
2.1	Analüüs Oisu Lasteaias läbiviidud tegevusest 9.mail Eve Kõrs	4
2.2	Analüüs Loksa Lasteaed Õnnetriinu, tegevus on läbi viidud 10. Mail . Pille Paesüld	4
2.3	Analüüs Järva-Jaani lasteaias läbi viidud tegevusest 5. mail Eidi Mändmets.....	5
2.4	Analüüs Kolga lasteaias läbi viidud tegevusest 12.mail Ene Metus	6
3	ERINEVAD VARIANDID TEGEVUSTEST.....	7
3.1	VÕISTLUSMÄNG TEEÜLETUSE OHUTUS JA SÕIDUKITE KIIRUSED. OISU LASTEAEDE.....	7
4	TÖÖLEHED	9
4.1	Lisa 1	9
4.2	Lisa 2	10
4.3	Lisa 3	11
4.4	Lisa 4	12
4.5	Lisa 5	13
4.6	Lisa 6	14
4.7	Lisa 7	15
4.8	Lisa 8	16
4.9	Lisa 9	17
4.10	Lisa 10	18

1 PRAKTILISE TEGEVUSE LÜHIKIRJELDUS

Pereüritus. 2 peret/gruppi. Võistlevad omavahel, mõlemast grupist 4 inimest (2 täiskasvanut ja 2 last).

Nõ etapid, mida peab läbima ja võidab see, kes on esimesena finišis. Iga punkt annab ühe tähe ja õige sõna ära arvamine finišis toob võidu.

1. Neli liiklusmärki. Ülesanne: leia liiklusmärk, mis aitab sind ohutult üle tee. Liiklusmärgid: stopp, ülekäigu koht, õueala, anna teed. Õige liiklusmärgi tagant leiab võistleja tähe, millega finišis nuputada lahendussõna. **ETTEVALMISTUS:** Liiklusmärgid on prinditud paberiribadele (Lisa 1) – pilt ja liiklusmärgi nimetus. **(A)**
2. Stopp ja seisma jäämine. Hularõngad. Rõngas on ohutussaar ja märguande peale peab jõudma ohutussaarele. **ETTEVALMISTUS:** erinevate vahemaadega maha laotada hularõngad. **(B)**
3. Parem-vasak. Orienteerumine pimesilmi paberil. Lapsevanem saab juhised ja laps hakkab kinniseotud silmadega juhiste peale joonistama. Saadud kujund (täht) on oluline finišis. **ETTEVALMISTUS:** Valged A4 paberid ja kirjutusvahendid. **(E)**
4. Auto lähenemiskiirus. Erineva raskusega pallid (topispall, jalgpall, tennise pall jne). Lapsevanemad veeretavad palle teineteisele. Laps peab läbima raja nende pallide vahelt. Raja lõpus laps paneb pallide pildid järjekorda vastavalt sellele, mis liikus kiiremini ja mis aeglasemalt. Lamineeritud pildid pallidega. Õige järjekorra järel saab laps järjekordse tähe. **ETTEVALMISTUS:** Pallid, tööleht pallide piltidega. **(S)**
5. Vahemaade hindamine. Vahemaa hindamine jalgadega. Maha on joonistatud meeter ja nii laps kui ka lapsevanem mõõdavad meetri ära oma jalajäljega. Mõõdab eseme vahemaa endast jalajälgedega. Eseme juures on väikesteks tükkideks lõigatud täht, mis on vaja kokku panna. **ETTEVALMISTUS:** A4 mõõdus täht tükkideks lõigatuna. (Lisa 10) **(R)**

FINIŠIS nuputavad võistlejad igas etapis saadud tähtedest võidusõna.

2 LÄBIVIIDUD TEGEVUSTE ANALÜÜSID

2.1 Analüüs Oisu Lasteaias läbiviidud tegevusest 9.mail Eve Kõrs

Tegemist on võistlusmänguga lastele vanuses 6-7 aastat. Aluseks on võetud meie grupitöö põhiplaan ja kohandatud seda vastavalt olukorrale. Kuna perepäevani on veel aega, siis kohandasin tegevused koolieelikute rühma Naerulind laste jaoks. Võistkondades oli neli last ja õpetaja. Võistkondade tase oli laste arengust lähtudes erinev ja andis päris hea ülevaate ülesannete toimimisest. Kuna tegevusi oli mitu, ei mahtunud need etteantud aega ja seega võib kasutada neid ka üksikpäevadel nädala jooksul. Lihtsam ja ka põnevam on tegevust läbi viia õues, sest seal on keskkond loomulikum ja taustasegajaid rohkem. Keerulisemaks osutus lastele pimedas joonistamine. Asi oli nende jaoks uus ja segadust tekitav. Ärksamad said ülesandega siiski hakkama ja säilis arendav efekt. Samuti aitas ülesanne tajuda lastel pimedate maailma erinevust meie maailmast. Paar last oskas nimetada isegi seda, et nad kuulsid rohkem helisid. Taskulampidega helkurite otsimine on kindlasti efektsam talvisel ajal või pimedas, kuid sama tulemus tekib ka pimedas ruumis (meil oli mänguasjakuur). Palli ralli puhul jäi õpetamistegevus küll pisut nõrgaks, kuid liumäel sai võrdlusmoment täiesti välja toodud. Eriti üllatav oli õpetajatele auto liikumiskiiruse võrdlemine lendava taldrikuga. Kokkuvõtvalt võin öelda, et tegevused meeldisid lastele ja õpiti isegi ühteist uut. Õpetajad said analüüsida laste teadmisi ning veel on võimalus enne kooliminekut puudujääke tasandada. Kui kasutada võistlusmängu perepäeval, on meeskond vast isegi ühtsem, sest lastel tekkis omavaheline võistlusmoment ka võistkonna sees. Kõik töölehed on lisadena prinditavad ja lihtsalt muudetavad vastavalt oma vajadusele ja vajadusel saab neid ära võtta või hoopis uusi juurde lisada.

2.2 Analüüs Loksa Lasteaed Õnnetriinu, tegevus on läbi viidud 10. Mail . Pille Paesüld

Tegevus sai läbi viidud 6-7 aastaste laste rühmas. Tegevus toimus kahes toas. Iga laps sai endale paberilehe, kuhu kirjutas peale ülesande lahendamist tähe.

Esimene ülesanne – „Neli liiklusmärki”

Leia liiklusmärki, mis aitab sind ohutult üle tee. See ülesanne ei tekitanud lastes raskusi, lahendus tuli kiiresti. Lapsed said kirja tähemärgi (A).

Teine ülesanne – „Stopp”

Kohandasin mängu „Ületa sõidutee!” lastele sobivamaks. Maha oli märgistatud sõidutee ja ohutussaad (hularõngad). Kaks võistkonda, üks on jalakäijad, teine on sõidukid. Jalakäijad peavad ületama sõidutee ja jõudma ohtussaarele, kui ligineb sõiduk. Kasutasin riimkõnet: „Ületad tee õigesti – uude majja jõuad nii.

Juhtud aga eksima, vanasse pead pöörduma.”

Pärast võistkonnad vahetasid osad ära ja mäng kordus. Mängu lõpus leidsid lapsed tähemärgi (B), mille kirjutasid oma paberile.

Kolmas ülesanne – „Parem – vasak”.

Lapsed joonistasid õpetaja ütluse järgi jooned paberile ja see ülesanne osutus raskeks. Valge paberi peal võimatu, kuid ruudulise paberi peale võimalik. Ülesande täitmise eest said lapsed järgmise tähemärgi (E)

Neljas ülesanne – Lapsed kahes võistkonnas, üks võistkond veeretab palle, teine võistkond liikus teel ja möödus pallidest, pärast vahetati osad. See mäng tekitas suur elevust. Mängu lõpus saadi järgmine tähemärk (S)

Viies ülesanne – Lapsed mõõtsid oma jalajälgedega meetrit ja panid kokku tähemärgi (R)

Lõpus mõtlesid lapsed mis sõna tuli neist tähemärkidest kokku – SEBRA.

Lastele meeldis, proovime teine kord veel, kui on tehtud mõned väikesed muudatused.

2.3 Analüüs Järva-Jaani lasteaias läbi viidud tegevusest 5. mail Eidi Mändmets

Tegelus sai läbi viidud kahe lapse ja kahe täiskasvanuga. Liiklusmärgid olid lastele tuttavad, lapsed oskasid nimetada õige vastuse ja said ruttu esimeses punktis tähe kätte. Teises punktis said osalejad tähe kätte kui nad olid ülesande õigesti sooritanud. Seisma jäämist (stopp) peab rohkem harjutama ja kasutama ka muudes tegevustes. Kolmandas punktis kui lapsel ei olnud parem vasak selge oli tal ülesande lahendamise raskusi, täiskasvanu juhendas siis „minu poole“ ja „isa poole“. Neljas ülesanne meeldis lastele kõige rohkem, seda mängu mängiti pärast iseseisvalt edasi. Mängu abil sai lastele selgeks, et erinevad esemed liiguvad erineva kiirusega, oluline on eseme, sõiduki suurus, kaal ja liikumise kiirus. Viiendas mängus mõõtsid

lapsed esemete vahelisi kaugusi ja märkisid oma tulemused tabelisse. Võrdlesid kelle meetrisse mahub kõige rohkem samme ja kelle meetrisse kõige vähem samme. Kokkuvõttes läks üritus hästi, nii lapsed kui ka täiskasvanud töötasid huviga kaasa. Päris mitu korda ema või isa imestas kui tark ja asjalik laps tal on.

2.4 Analüüs Kolga lasteaia läbi viidud tegevusest 12.mail Ene Metus

Oma tegevuse viisin läbi Rõõmurullide rühmas, kus on koolieelikud, see tähendab 6-7aastased lapsed. Kuna meie lasteaia perepäevani on veel üle nädala, siis tegevused tegin läbi kahe lapse ja õpetajaga. Tegevused toimusid õues. Esimene ülesanne ei valmistanud raskusi kellelegi peale korraldaja, kes otsis pimedat ruumi, kasutusele võtsin majahoidja tööriistakuuri, mis oli küll väike, kuid peidukohtadeks olid kõik luuad, rehad jm. Lastele meeldis taskulampidega ruumis olla. Teine ülesanne sai täidetud erineva helitugevusega loodusliku muusikaga, lapsed arvasid, et vaikse muusikaga oli raskem, sest pidi väga tähelepanelikult kuulama, kas helid tulevad makist või loodusest, ka õpetajad olid samal arvamusel. Kolmas ülesanne oli paras pähkel ka õpetajatele, sest kinnisilmi tähte teha pole sugugi nii lihtne. Aeti segi parem ja vasak käsi, lastel täht ei tulnud välja, õpetajad said hakkama, sest teadsid juba mida teha, kuid tunnistasid et oli keeruline. Neljas ülesanne- palli ralli- tegin nii, et sidusime kaks erinevat palli nõõriga kiigepostide külge ja panime liikuma, erineval ajal, et vahelt läbi minna. See polnud lihtne, kuid oli huvitav ja hasarti tekitav, sest peale võistlust prooviti mitmeid kordi veel ja veel. Õpetajatel pallide vahelt läbi minemine ei valmistanud probleeme, kuid tegime katse kui julged on õpetajad, kui peab liiuvate kiikede vahelt läbi minema, see oli hirmu tekkiv, tunnistasid nad. Viies ülesanne oli põnev, igal osalejal oli erinev sammude arv jõudmaks trepi eest liivakastini. Minu ja tegevusest osavõtnud õpetajate arvamus oli, et võistlus õnnestus siiski, vaatamata tähe mitte õnnestumisele. Peale võistlust soovis terve rühm proovida, ka siis tõdesime õpetajatega tähe tegemise raskust (õpetajate arvamus oli, et enne suvepuhkust peab kordama veel paremat vasemat poolt). Liikumisõpetaja, kes korraldab perepäeva oli väga õnnelik, et saab neid tegevusi kasutada ja lastevanemate teadmisi liiklusest testida. Kahjuks aega kulus kauem, kui plaanisin.

3 ERINEVAD VARIANDID TEGEVUSTEST

3.1 VÕISTLUSMÄNG TEEÜLETUSE OHUTUS JA SÕIDUKITE KIIRUSED. OISU LASTEAE

Pime kana leiab tera ehk miks on helkur vajalik?

Eesmärk: Laps õpib nelja liiklusemärgi tähenduse ja teab, miks on helkur pimedas vajalik.

Vahendid: nelinurksed helkurid 10 tk, neist neljal on tagaküljele kleebitud liiklusemärgi pilt; taskulamp; kinnitusvahendid helkuritele; tööleht nr.1 (lisa 1); tähekaart (lisa 2)

Tegevus: Lapsed saavad taskulambid ja neil tuleb leida pimedasse ruumi peidetud helkurid. Kuna helkurid on eri värvi, saame vaadelda milline helkur paistab rohkem silma, milline vähem. Helkurid leidnuna, otsime juba valguses ruumis või õues üles liiklusemärkide pildid ja täidame töölehe. Õige vastuse helkurilt leiavad lapsed esimese tähe lõpplahenduseks. (A)

Stopp! Ja üle tee

Eesmärk: kinnistada teadmisi stopp-märgist ja ohutust teeületamisest, trennida lapsi kuulama ja reageerima.

Vahendid: hularõngad, muusika või suur stopp-märk

Tegevus: Lapsed liiguvad rahulikus tempos mööda maha märgitud teed, millele on paigaldatud suvaliselt hularõngad. Kui kasutad taustal muusikat (või liiklusehääli), liiguvad lapsed kuni heli vaikib. Kui muusikat pole, kasuta suurt stopp-märki ja hõika „stopp!“. Lapsed peavad koheselt seisma jääma ja astuma lähimale „ohutussaarele“. Viimaseks jäänud mängija lahku mängust. Võitja saab tähekaardi lõpplahenduse jaoks (lisa 3).

Pimesiku orienteerumine

Eesmärk: tutvustada lapsele kui oluline on kuulata ümbritsevaid helisid ja jälgida korraldusi. Ka saab laps aimu pimedate liikumisest.

Vahendid: igale võistlejale A4 paberileht, pliits, sall silmade sidumiseks, tööjuhend (lisa 4)

Tegevus: lapsele selgitatakse ülesannet ja seotakse silmad. Täiskasvanu juhendamisel joonistab laps paberile tähe. Juhend lisas.

Palli ralli

Eesmärk: tutvustada lastele erinevate objektide liikumiskiiruseid ja pidurdustekonna pikkust.

Vahendid: erinevad pallid – tennispall, kummipall, topispall. Pildid pallidest (lisad 5-7), tähekaart (lisa 8)

Tegevus: kõigepealt tutvustatakse lastele erinevaid palle, võrreldakse suurust ja kaalu. Lepitakse kokku, et tennispall on jalgrattur, kummipall sõiduauto ja topispall suur rekka. Lapsed hakkavad teed ületama, samal ajal veeretavad täiskasvanud või teised lapsed palle üksteisele. Laps peab tee ületama nii, et pall teda jalgadesse ei lööks ja üle palli ka hüpata ei tohi. „Auto alla jäänud“ laps lahkub mängust. Teise osana võrreldakse autode seismajäämis teekonda. Selleks lastakse samad pallid liumäelt vabalt veerema ja võrreldakse teepikkust, kus pall seisma jäi. Lapsed peavad panema järjekorda pallid nii, et kõige pikema pidurdusteega pall on esimene. Õige lahenduse korral saab laps tähekaardi.

Peeter meeter!

Eesmärk: tutvustada lapsele meetri pikkust, erinevate sammude pikkust, erinevaid vahemaid ja vahemaade hindamist ohutu teeületamise sisukohast

Vahendid: maha joonistatud meetrise servaga kast, tähekaart (tükkideks lõigatud)

Tegevus: täiskasvanu loeb lapsele ette tööjuhendi (lisa 9) ja koos mõõdetakse oma sammudega meeter. Sammude arvud pannakse kirja tabelisse. Mõõdetakse ülesandes antud vahemaad ja kui võistkonnas on lapsed ning vanemad võib isa näiteks arvutada sammude järgi esemete vahemaad ka meetritesse. Seejärel peavad lapsed hindama, kas asjad (autod) on turvaliseks teeületuseks ohutus kauguses. Võib kasutada näitlikustamiseks ka lendavat taldrikut, mis liigub umbes sama kiiresti kui auto. Õige vastuse korral saab laps tähekaardi (lisa 10).

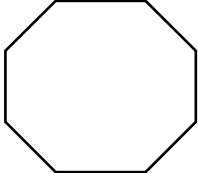
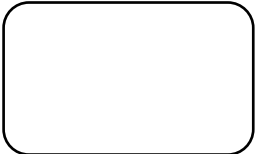
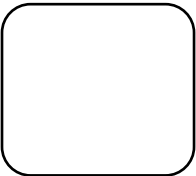
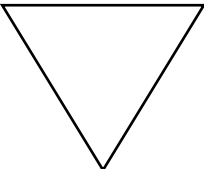
Grande finaale!

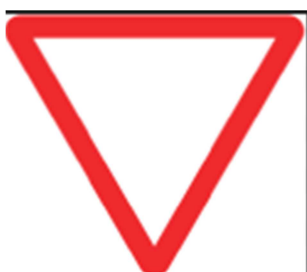
Võitjaks osutub siiski see meeskond, kes tähekaartidest õige lahendussõna kokku paneb. Tänaoseks lahendussõnaks on SEBRA

4 TÖÖLEHED

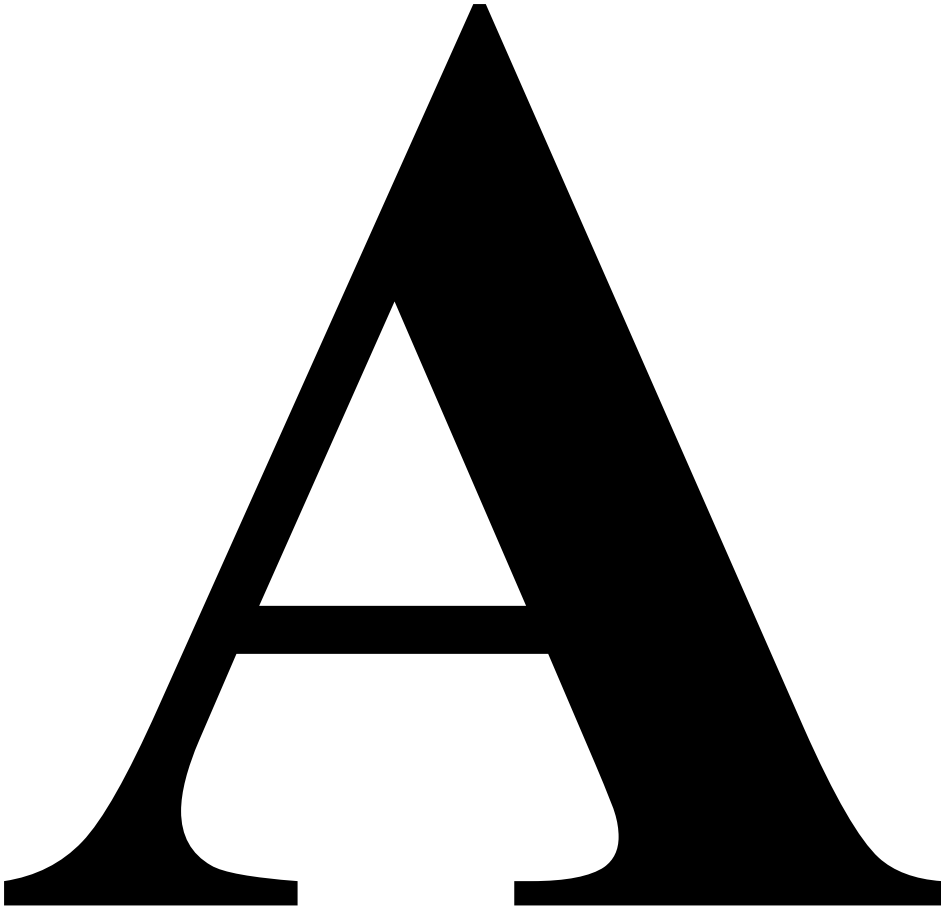
4.1 Lisa 1

ÜLESANNE: LEIA LIIKLUSMÄRK, MIS AITAB SUL OHUTULT ÜLE TEE MINNA.

	SEDA MÄRKI NÄHES PEAD JÄÄMA KOHE SEISMA ÜKSKÕIK KAS LIIGUD JALA, RATTAGA VÕI AUTOGA.
	SEE MÄRK TÄHISTAB ÕUEALA, KUS JALAKÄIAL ON EESÕIGUS LIIKLEMISEKS JA AUTO PEAB OOTAMA NING SINUST AEGLASEMALT LIIKUMA.
	SEE MÄRK TÄHISTAB TEE SEDA KOHTA, KUS VÕID PÄRAST SEISMA JÄÄMIST NING VEENDUMIST, ET AUTO ON SEISMA JÄÄNUD, RAHULIKULT ÜLE TEE MINNA.
	SEE MÄRK NÄITAB AUTOJUHILE JA RATTURILE SEDA, ET TEISTELE SÕIDUKITELE TULEB TEED ANDA.

4.2 Lisa 2

B

4.4 Lisa 4

ÜLESANNE: PIMESIKU ORIENTEERUMINE

ALUSTA LIIKUMIST VASAKUST NURGAST JA LIIGU PAREMALE. STOPP!

LIIGU SAMA TEED VASAKULE. STOPP!

LIIGU ALLA. STOPP!

NÜÜD LIIGU JÄLLE PAREMALE. STOPP!

LIIGU JÄLLE VASAKULE. STOPP!

LIIGU ALLA VASAKUSSE NURKA. STOPP!

LIIGU PAREMALE. STOPP!

SAADUD TÄHT VÕTA KAASA. SEE AITAB SIND LÕPUS.

4.5 Lisa 5

4.6 Lisa 6

4.7 Lisa 7

S

4.9 Lisa 9

ÜLESANNE: PEETER MEETER

KÕRVUTI ON SADA RADA.

IGAL RAJAL SEISAB PEETER.

ÜHTEKOKKU SADA PEETRIT.

NÜÜD ON NII, ET IGAL PEETRIL

TULEB JOOSTA SADA MEETRIT.

(Ilmar Trull)

IGAL ÜHEL ON OMA SAMM. MÕÕDA ÄRA MITU SINU SAMMU MAHUB MEETRISSE. PANE SEE TABELISSE KIRJA. NÜÜD MÕÕDA ÄRA MITU MEETRIT ON LIIVAKASTIST KARUSSELLINI, MITU LIIVAKASTIST KIIGENI? KUI AUTO OLEKS NII KAUGEL, KAS SIIS SA JÕUAKS ÜLE TEE?

VÕISTLEJA	MEETRIS	KARUSSELLINI	KIIGENI

R